

ผลงานประกอบการพิจารณาประเมินบุคคล
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 7วช. (ด้านการพยาบาล)

เรื่องที่เสนอให้ประเมิน

- ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยที่มีแผลถูกแทงจากของมีคม
- ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพขึ้น
เรื่อง โครงการสอนวิธีการดูแลตนเองที่บ้านเมื่อเกิดบาดแผล

เสนอโดย

นางเยาวลักษณ์ จิตเพ่ง

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 6 ว (ด้านการพยาบาล)

(ตำแหน่งเลขที่ รพต. 141)

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลตากสิน สำนักการแพทย์

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ชื่อผลงาน การพยาบาลผู้ป่วยที่มีบาดแผลถูกแทงจากของมีคม
2. ระยะเวลาที่ดำเนินการ 7 วัน (ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2550 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2550)

3. ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงาน

ความรู้ทางวิชาการ

1. บาดแผลถูกแทงจากของมีคม

หมายถึง ภาวะการบาดเจ็บและมีแผลที่เกิดจากการถูกแทงจากของมีคม เช่น มีด เหล็กแหลม หรือจากวัตถุที่มีคมต่างๆ ที่บริเวณส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น บริเวณลำคอ บริเวณทรวงอก และบริเวณช่องท้องเป็นต้น ส่วนใหญ่จะพบในผู้ชายถึงร้อยละ 86 พบในวัยรุ่นถึงวัยกลางคนกลุ่มอายุที่พบมากตามลำดับคือ 20-29 ปี พบร้อยละ 38, 10-19 ปี พบร้อยละ 22, 30-39 ปี พบร้อยละ 20, 40-49 ปี พบร้อยละ 14 (คณาจารย์จากโรงพยาบาลศิริราช, 2546 : 85)

การวินิจฉัยบาดแผลถูกแทงจากของมีคม

ในกรณีที่มีบาดแผลถูกแทงจากของมีคมตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย การประเมินเบื้องต้นที่จำเป็นมีดังนี้

1. ชักประวัติ อาจซักประวัติได้จาก ผู้พบเห็นเหตุการณ์ ผู้นำส่ง หลังจากได้ตรวจสภาพทั่วไป ทางคลินิกและให้การรักษาเบื้องต้นไปแล้ว ถ้ามีเวลาอาจซักประวัติเรื่องการแพ้ยา ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต ได้รับยาอะไรเป็นประจําอาหารที่รับประทานครั้งสุดท้ายเมื่อไร

2. การตรวจร่างกาย และประเมินสภาพทางคลินิก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การประเมินทั่วไป ในผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ การตรวจร่างกายและการประเมินเพื่อจัดกลุ่มผู้ป่วยตามความรุนแรงของการบาดเจ็บ

2. การประเมินบาดแผลจากของมีคม ดังต่อไปนี้

- 2.1 ตำแหน่งบาดแผล ว่าอยู่ในตำแหน่งที่อันตรายต่อชีวิตหรือไม่ บาดแผลทะลุเข้าไปโดนอวัยวะภายในบ้าง

- 2.2 จำนวนบาดแผล จำนวนบาดแผลที่มีมาก สามารถบอกได้ถึงความรุนแรงของการบาดเจ็บและความเร่งด่วนของการตรวจรักษาของศัลยแพทย์

3. ถ่ายภาพรังสี

แพทย์จะทำการถ่ายภาพรังสีบริเวณที่มีบาดแผลในรายที่บาดแผลลึกและทะลุเข้าช่องอกหรือช่องท้องเพื่อช่วยในการวินิจฉัยถึงอาการบาดเจ็บของอวัยวะภายใน และเป็นการช่วยในการตัดสินใจทำการผ่าตัดเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างเร่งด่วนหรือรอดได้

การพยาบาลผู้ป่วยบาดแผลถูกแทงจากของมีคม

ผู้ป่วยที่มีบาดแผลถูกแทงจากของมีคม เป็นผู้ป่วยที่ต้องการการตรวจรักษาที่รวดเร็วทันที เนื่องจากถือว่าเป็นผู้ป่วยบาดเจ็บฉุกเฉิน ทั้งนี้ที่ผู้ป่วยมาถึงแผนกฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่ของทีมสุขภาพจะร่วมกันในการทำหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วย และจะต้องประเมินสภาพของผู้ป่วยอย่างรวดเร็วและครอบคลุมดังนี้ ชักประวัติการบาดเจ็บอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การประเมินระดับความรู้สึกตัว พร้อมทั้งประเมินบาดแผลโดยละเอียด การตรวจวัดสัญญาณชีพ งดอาหารและน้ำทางปากทุกชนิด เพื่อสังเกตอาการ ดูแลให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้ และเมื่อผู้ป่วยพ้นภาวะการบาดเจ็บที่เป็นอันตรายแล้ว ทีมพยาบาลควรสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและญาติ พุดคุยให้กำลังใจ อธิบายให้เข้าใจถึงสถานะการดำเนินของโรค แผนการรักษาพยาบาล และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวและการสังเกตอาการผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น

2. กระบวนการพยาบาลและการพยาบาลผู้ป่วยแบบองค์รวม

กระบวนการพยาบาลในผู้ป่วยที่มีบาดแผลถูกแทงจากของมีคม หมายถึง กระบวนการใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการกำหนด และให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยและครอบครัว โดยมีเป้าหมายเพื่อดำรงภาวะสุขภาพดี แก้ไขความผิดปกติและส่งเสริมศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถดำรงภาวะสุขภาพดี มีศักยภาพในการดูแลตนเอง สามารถดำเนินบทบาทของตนเองในครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์

แนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงาน

1.แบบประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วยตามกรอบแนวคิดของการประเมินภาวะสุขภาพ 11 แบบแผนของมาร์จอร์รี่ กอร์ดอน (Majorjy Gordon)

2.แนวคิดการวินิจฉัยการพยาบาล

ข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลของผู้ป่วย ต้องมีข้อมูลที่เชื่อถือได้สนับสนุนอย่างเพียงพอ บอกแนวทางการพยาบาลได้ และแนวทางการพยาบาลนั้นสามารถจัดการได้อย่างอิสระ หรือกึ่งอิสระ เป็นข้อความที่สามารถกำหนดได้ทั้งทางบวกและทางลบการกำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล สามารถกำหนดได้ทั้งเหตุการณ์ที่กำลังเกิด เสี่ยงต่อการเกิดหรืออาจจะเกิด

4. สรุปสาระสำคัญของเรื่องและขั้นตอนการดำเนินงาน

สรุปสาระสำคัญของเรื่อง

ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา ชายไทยอายุ 26 ปี สถานสมรสโสด นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพ รับจ้าง รายได้ของครอบครัว 25,000 บาทต่อเดือน ภูมิลำเนาอยู่ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ไข้หวัดใหญ่ รับไว้ในโรงพยาบาลเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 ไข้หวัดใหญ่ในครอบครัว เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550 การวินิจฉัยโรคครั้งแรก บาดแผลถูกแทงจากของมีคมบริเวณหลังด้านขวา (Stab wound at right back) การวินิจฉัยโรคครั้งสุดท้าย บาดแผลถูกแทงจากของมีคมบริเวณหลังด้านขวา (Stab wound at right back) ได้รับการตรวจบาดแผลโดยละเอียด ตกแต่งบาดแผล ทำความสะอาดแผลและเย็บปิดบาดแผล เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2550

การรักษา

ได้รับการรักษาโดย การส่งตรวจทางรังสีที่ทรวงอก ทำการตรวจบาดแผลโดยละเอียด ตกแต่งบาดแผล ทำความสะอาดแผลและเย็บปิดปากแผลที่ห้องผ่าตัดเล็ก ในวันที่ 3 เมษายน 2550 ให้ยาแก้ปวดชนิด Paracetamol ขนาด 500 มิลลิกรัม รับประทานครั้งละ 2 เม็ด ทุก 4 – 6 ชั่วโมงเวลาปวด หรือมีไข้ ยาปฏิชีวนะชนิด Cloxacillin 1 กรัม ฉีดเข้าเส้นเลือดดำ ทุก 6 ชั่วโมง วัคซีนป้องกันบาดทะยัก tetanus toxoid จำนวน 0.5 มิลลิลิตร ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ โดยให้เป็น 0.9 เปอร์เซ็นต์ นอร์มัล ซาไลน์ 1,000 มิลลิลิตร ในอัตรา 60 มิลลิลิตร ต่อชั่วโมง ส่งผู้ป่วยสังเกตอาการ ตกเลือดจากบาดแผล และสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง ณ ห้องสังเกตอาการ หน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ใน 24 ชั่วโมง ไม่พบความผิดปกติ หรือภาวะแทรกซ้อนใด ๆ สัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 82 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 120/80 มิลลิเมตรปรอท ค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในหลอดเลือดแดง 98 เปอร์เซ็นต์ แพทย์มาตรวจเยี่ยมดูอาการผู้ป่วย มีความเห็นว่าผู้ป่วยอาการดีขึ้น อนุญาตให้ผู้ป่วยกลับบ้านได้ โดยแพทย์ได้ให้ยากลับไปรับประทานที่บ้าน คือ ยาแก้ปวด ชนิด paracetamol รับประทานครั้งละ 2 เม็ด เมื่อปวด ทุก 4-6 ชั่วโมง ยาปฏิชีวนะชนิด cloxacillin 500 มิลลิกรัม รับประทานครั้งละ 1 แคปซูล วันละ 4 เวลา ก่อนอาหาร และก่อนนอน ขณะอยู่ในความดูแลพบปัญหาทางการพยาบาลและได้ให้การพยาบาลดังต่อไปนี้

ปัญหาและการพยาบาลที่พบมีทั้งหมดมี 5 ปัญหาดังนี้

ปัญหาที่ 1 เสี่ยงต่อภาวะช็อคเนื่องจากการเสียเลือดจากบาดแผล

ข้อมูลสนับสนุน

1. ผู้ป่วยถูกแทงด้วยของมีคม มีบาดแผลบริเวณหลังด้านขวามีเลือดไหลออกจากแผลตลอด 30 นาทีก่อนมาโรงพยาบาล โดยไม่ได้รับการห้ามเลือด

2. ผู้ป่วยมีท่าที่อ่อนเพลีย ริมฝีปากซีดเล็กน้อย

3. สัญญาณชีพ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 96 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 24 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 100/60 มิลลิเมตรปรอท ค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนในหลอดเลือดแดง 97เปอร์เซ็นต์

จุดประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะช็อคจากการเสียเลือด

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ป่วยมีสัญญาณชีพอยู่ในเกณฑ์ปกติ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 80 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 120/80 มิลลิเมตรปรอท
2. ระดับความรู้สึกตัว พอดูรู้เรื่อง สามารถโต้ตอบได้
3. ปริมาณน้ำที่เข้าและน้ำที่ออกจากร่างกายสมดุลกัน โดยมีปัสสาวะออกมากกว่า 30 มิลลิลิตรต่อชั่วโมง
4. ริมฝีปากไม่ซีดขาว ปลายมือปลายเท้าอบอุ่น ไม่เขียวและเย็น

กิจกรรมการพยาบาล

1. ตรวจวัดสัญญาณชีพ พร้อมทั้งสังเกต สีผิว ความชุ่มชื้นของผิวหนัง ระดับความรู้สึกตัว พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ลงบันทึกไว้ในบันทึกทางการพยาบาล
2. ทำการห้ามเลือด โดยใช้ผ้าก๊อชสะอาดปิดบริเวณแผลและใช้มือกดทับไว้ (โดยสวมถุงมือปราศจากเชื้อก่อนทุกครั้ง) แล้วใช้ผ้าก๊อชสำหรับพันแผลหรือผ้ายืดพันทับไว้แน่นพอประมาณ
3. บันทึกปริมาณน้ำเข้าและออกจากร่างกายทุก 1 ชั่วโมง เพื่อประเมินภาวะการเสียเลือด
4. รายงานแพทย์เพื่อตรวจประเมินความรุนแรงของบาดแผล และวางแผนการรักษาอย่างถูกต้อง
5. ลงบันทึกเกี่ยวกับบาดแผลอย่างละเอียด
6. เตรียมผู้ป่วยเพื่อการรักษาตามแผนการรักษาโดยการเย็บแผลที่ห้องผ่าตัดเล็ก

การประเมินผล (วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2550 เวลา 04.50 น. ก่อนส่งไปห้องผ่าตัดเล็ก)

1. ผู้ป่วยมีสัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 96 ครั้งต่อนาทีอัตราการหายใจ 24 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 110/60 มิลลิเมตรปรอท
2. ผู้ป่วยรู้สึกตัวดี แต่ยังมีอาการกระสับกระส่ายเล็กน้อย ไม่มีอาการชาหรือเป็นตะคริว

3. ปริมาณน้ำที่เข้าและน้ำที่ออกจากร่างกายสมดุลกัน ปัสสาวะออก 150 มิลลิลิตร ในระยะเวลา 4 ชั่วโมง

4. ริมฝีปากไม่ซีดขาว ปลายมือปลายเท้าอุ่น ไม่เขียวและเย็น

สรุป

ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขและป้องกันแล้ว แต่ยังคงต้องดูแลต่อเนื่องต่อไปหลังผู้ป่วยได้รับการเย็บแผลแล้ว

ปัญหาที่ 2 เสี่ยงต่อการเกิดภาวะไม่สมดุลของสารน้ำและอิเล็กโทรลัยท์

ข้อมูลสนับสนุน 1. ผู้ป่วยต้องงดน้ำและอาหารทางปาก เพื่อสังเกตอาการเปลี่ยนแปลง นาน 24 ชั่วโมง

2. ผู้ป่วยเสียเลือดจากบาดแผลถูกแทง ประมาณ 200 มิลลิลิตร

3. ผู้ป่วยมีท่าทางอ่อนเพลีย ริมฝีปากแห้งเล็กน้อย

จุดประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยมีสมดุลของสารน้ำและอิเล็กโทรลัยท์

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ป่วยไม่รู้สึกระคายน้ำ ไม่อ่อนเพลีย ไม่มีกล้ามเนื้ออ่อนแรง
2. ไม่มีอาการชา หรือเป็นตะคริว ผลการตรวจเคมีในเลือดปกติ
3. ผู้ป่วยไม่มีริมฝีปากแห้ง ปริมาณน้ำเข้าและน้ำออกจากร่างกายสมดุลกัน

กิจกรรมการพยาบาล

1. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับสารน้ำชนิด 0.9 เปอร์เซ็นต์ นอร์มัล ซาไลน์ ทางหลอดเลือดดำ ตามแผนการรักษาของแพทย์
2. ดูแลด้านความปลอดภัย ป้องกันการติดเชื้อและได้รับสารน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ดูแลและสังเกตอาการแทรกซ้อนจากภาวะโปแตสเซียมต่ำ เช่น หัวใจเต้นผิดปกติ เป็นตะคริว กล้ามเนื้อกระตุก กล้ามเนื้ออ่อนแรง และตรวจวัดสัญญาณชีพผู้ป่วยเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องทุก 30 นาที จนกว่าอาการจะคงที่

การประเมินผล (วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2550 เวลา 04.50 น.)

1. ผู้ป่วยมีอาการอ่อนเพลีย ไม่มีแรง และรู้สึกกระหายน้ำ
2. ไม่มีอาการชาหรือเป็นตะคริว หรือกล้ามเนื้อกระตุก แพทย์ไม่ได้ส่งตรวจ

เคมีในเลือด

3. ริมฝีปากไม่แห้ง ปริมาณน้ำเข้าและน้ำออกจากร่างกายสมดุลกัน

สรุป ปัญหานี้ยังไม่ได้รับการแก้ไข ยังต้องติดตามดูแลต่อเนื่องต่อไป

ปัญหาที่ 3 เสี่ยงต่อการติดเชื้อเนื่องจากมีบาดแผลเปิดบริเวณหลังด้านขวาจากการถูกแทงจากของมีคม

ข้อมูลสนับสนุน 1. ผู้ป่วยถูกแทงด้วยของมีคมบริเวณหลังด้านขวา

2. บาดแผลของผู้ป่วยเป็นบาดแผลเปิด ขนาดยาว 3 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร
ถือว่าเป็นแผลที่มีการปนเปื้อน

จุดประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยไม่เกิดการติดเชื้อ

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ป่วยไม่มีอาการแสดงถึงการอักเสบติดเชื้อบริเวณบาดแผล ได้แก่ อาการปวด บวมแดงและร้อน

2. ผู้ป่วยมีสัญญาณชีพปกติ โดยมีอุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 80 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 120/80 มิลลิเมตรปรอท

กิจกรรมการพยาบาล

1. ตรวจวัดสัญญาณชีพใน 4 ชั่วโมงแรก จนกว่าอาการทั่วไปคงที่
2. ประเมินสภาพบาดแผล ทั้งก่อนและหลังให้การดูแลบาดแผล
3. ทำความสะอาดบาดแผลโดยวิธีปราศจากเชื้อตามแผนการรักษา
4. ทำความสะอาดร่างกายโดยไม่ทำให้บาดแผลผู้ป่วยเปียกน้ำ
5. ดูแลให้ผู้ป่วยได้รับยาปฏิชีวนะตามแผนการรักษา
6. ดูแลให้ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยัก และอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจและทราบ

ถึงความจำเป็นในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก

การประเมินผล (วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2550 เวลา 06.00 น.)

1. ผู้ป่วยมีสัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 86 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 24 ครั้งต่อนาที และความดันโลหิต 120/80 มิลลิเมตรปรอท

2. ผู้ป่วยไม่มีอาการแสดงถึงการอักเสบติดเชื้อบริเวณบาดแผล

3. ผู้ป่วยทราบถึงอาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์ การรักษาความสะอาดและการทำความสะอาดบาดแผล

4. ผู้ป่วยได้รับยาปฏิชีวนะตามแผนการรักษา ไม่มีอาการแพ้ยาและอาการไม่พึงประสงค์

สรุป ปัญหาได้รับการแก้ไขและป้องกันแล้วบางส่วน ยังคงต้องให้การดูแลต่อไป

ปัญหาที่ 4 ผู้ป่วยไม่สุขสบายเนื่องจากปวดแผล เนื่องจากเนื้อเยื่อได้รับบาดเจ็บจากการถูกแทง

ข้อมูลสนับสนุน 1. ผู้ป่วยบ่นปวดแผล

2. ผู้ป่วยมีบาดแผลบริเวณหลังด้านขวา แผลยาว 3 เซนติเมตร กว้าง 1 เซนติเมตร ลึก 1 เซนติเมตร

3. ผู้ป่วยแสดงสีหน้าเจ็บปวด หน้ามึน ก้าวมวด pain score เท่ากับ 6-7

จุดประสงค์การพยาบาล ผู้ป่วยมีอาการปวดแผลลดลง

เกณฑ์การประเมินผล

1. สัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 80 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 120/80 มิลลิเมตรปรอท

2. สีหน้าสดชื่นขึ้น พักผ่อนได้อย่างน้อย 6-8 ชั่วโมง

3. อาการปวดลดลง คะแนนความปวดลดลง เหลือไม่เกิน 4 คะแนน

กิจกรรมการพยาบาล

1. ตรวจวัดสัญญาณชีพ พร้อมทั้งสังเกตและประเมินความรุนแรงของความเจ็บปวด

2. ช่วยบรรเทาอาการปวด โดยการจัดท่านอน พักส่วนที่บาดเจ็บ

3. จัดให้ผู้ป่วยรับประทานยา Paracetamol 500 มิลลิกรัม 2 เม็ด ตามแผนการรักษา

การประเมินผล (วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2550 เวลา 10.00 น.)

1. ผู้ป่วยมีสีหน้าสดชื่นขึ้น

2. สัญญาณชีพปกติ อุณหภูมิร่างกาย 37 องศาเซลเซียส ชีพจร 82 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 22 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 120/80 มิลลิเมตรปรอท

3. อาการปวดทุเลา pain score เท่ากับ 3 พักผ่อนได้

สรุป ปัญหาได้รับการแก้ไขแล้วบางส่วน ยังคงต้องสังเกตอาการและให้การดูแลต่อไป

ปัญหาที่ 5 ผู้ป่วยและญาติมีความวิตกกังวลเรื่องความเจ็บป่วยและค่ารักษาพยาบาล

ข้อมูลสนับสนุน 1. ผู้ป่วยมีสีหน้าวิตกกังวล ซักถามถึงอาการเจ็บป่วยของตนเองอยู่ตลอดเวลา

2. ญาติของผู้ป่วยแสดงสีหน้าวิตกกังวล ซักถามถึงค่ารักษาพยาบาล

3. ผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บถูกแทงจากของมีคมซึ่งเกิดจากเหตุทะเลาะวิวาท และไม่คาดคิดมาก่อนผู้ป่วยจึงมีความเครียดและวิตกกังวลมาก

จุดประสงค์การพยาบาล

1. ผู้ป่วยและญาติลดความวิตกกังวล สามารถเผชิญกับสภาพความเป็นจริงได้
2. ผู้ป่วยและญาติมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาวะโรค สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำ

และให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาล

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้ป่วยและญาติมีสีหน้าแจ่มใส คลายความวิตกกังวล
2. ผู้ป่วยมีท่าที่สงบ สามารถพักผ่อนได้
3. ผู้ป่วยและญาติให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างดี

กิจกรรมการพยาบาล

1. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ป่วยและญาติ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติเกิดความไว้วางใจ
2. สัมผัสผู้ป่วยด้วยความนุ่มนวล บอกให้ผู้ป่วยทราบก่อนทุกครั้งที่จะให้การพยาบาล
3. ชักถามถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้ป่วยมี แนะนำสิทธิประโยชน์ที่ผู้ป่วยควรได้รับ
4. อธิบายถึงความจำเป็นในการที่ผู้ป่วยจะต้องพักรักษาตัว ณ ห้องสังเกตอาการ
5. อธิบายให้ผู้ป่วยและญาติทราบเกี่ยวกับกฎระเบียบและวิธีปฏิบัติตนของห้อง

สังเกตอาการ

6. อธิบายถึงการใช้เทคนิคปลอดเชื้อต่าง ๆ
7. แนะนำให้ผู้ป่วยและญาติ จัดเตรียมเอกสาร เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนา

ทะเบียนบ้าน เพื่อตรวจสอบสิทธิในการรักษาพยาบาล และแนวทางการดำเนินการ

การประเมินผล (วันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2550 เวลา 10.00 น.)

1. ผู้ป่วยและญาติคลายความวิตกกังวล หลังได้รับคำอธิบายจากพยาบาล
2. จากอาการของผู้ป่วยที่ดีขึ้นเป็นลำดับอย่างเห็นได้ชัด ภายหลังจากได้รับการรักษาจากแพทย์และพยาบาล ทำให้ผู้ป่วยมีท่าที่สงบ สามารถพักผ่อนได้
3. ผู้ป่วยและญาติให้ความร่วมมือในการรักษาพยาบาลเป็นอย่างดี

สรุป ปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว

หลังจากได้รับผู้ป่วยไว้รับการรักษาเป็นเวลา 1 วัน ได้รับไว้ในความดูแลติดตามเยี่ยม 2 ครั้ง พบว่าได้รับการแก้ไขปัญหอย่างต่อเนื่อง ชื่อวินิจฉัยการพยาบาลที่พบทั้งหมด 5 ข้อ ทุกข้อได้รับการแก้ไข และได้ให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง รวมเวลาในการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเป็นเวลา 1 วัน และนัดมาพบแพทย์เพื่อติดตามการรักษาและตัดไหม อีก 1 สัปดาห์ต่อมา ในวันที่ 11 เมษายน 2550

ขั้นตอนดำเนินการ โดยศึกษาข้อมูลจากผู้ป่วย ญาติ เวชระเบียน ศึกษาความรู้ทางวิชาการและกรอบแนวคิดทางการพยาบาลจากตำราการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินและตำราศัลยศาสตร์ จากงานวิจัยและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้ป่วยทางด้านอุบัติเหตุฉุกเฉิน

5. ผู้ร่วมดำเนินการ ไม่มี

6. ส่วนของผลงานที่ผู้เสนอปฏิบัติ

เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดร้อยละ 100

7. ผลสำเร็จของงาน

ได้ให้การพยาบาลและศึกษาติดตามและประเมินผลการพยาบาลเป็นเวลา 1 วัน และได้รับการตรวจเยี่ยมจำนวน 2 ครั้ง พบว่าปัญหาทั้ง 5 ข้อ ได้รับการแก้ไขพร้อมทั้งได้ให้คำแนะนำก่อนกลับบ้านผู้ป่วยสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์

8. การนำไปใช้ประโยชน์

1. ได้ทราบถึงอุบัติการณ์และจำนวนของผู้ป่วยบาดเจ็บที่มีบาดแผลถูกแทงจากของมีคม ทำให้สามารถวางแผนดำเนินการจัดการในผู้ป่วยกลุ่มนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการวางแผนประจำปี และแผนระยะยาวต่อไปในอนาคต
2. เป็นแนวทางในการให้การปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่มีบาดแผลถูกแทงจากของมีคมและสามารถวางแผนให้การพยาบาลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. เป็นแนวทางในการให้คำแนะนำผู้ป่วยและญาติให้มีความรู้ ในการดูแลตนเองได้อย่างถูกต้อง เมื่อได้รับบาดเจ็บถูกแทงจากของมีคม และเพื่อเป็นการลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้

9. ความยุ่งยาก ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการ

ผู้ป่วยรายนี้เป็นผู้ป่วยฉุกเฉิน ที่ถูกทำร้ายร่างกายในยามวิกาลอย่างไม่คาดคิดมาก่อน หากเครื่องมือที่ใช้ตรวจร่างกาย และทีมบุคลากรไม่มีความพร้อมในการช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้ป่วยอาจได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตและหากให้การพยาบาลที่ไม่ถูกต้องบาดแผลซึ่งเป็นแผลเปิด มีโอกาสเกิดการติดเชื้อ ผู้ป่วยต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้น

10. ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บถูกแทงจากของมีคม เป็นภาวะวิกฤตที่จะต้องได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเร่งด่วน

2. ผู้ป่วยที่ได้รับการบาดเจ็บที่มีบาดแผลลึกทะลุถึงอวัยวะภายในร่างกายที่สำคัญ หากแพทย์และพยาบาลไม่มีความรู้ความสามารถในการประเมินอาการที่ถูกต้องแล้ว อาจทำให้ผู้ป่วยไม่ได้รับการรักษาอย่างทันที่ซึ่งที่ ก่อให้เกิดความพิการและอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

3. ในทันทีที่พบผู้ป่วย จะต้องสามารถประเมินอาการ และอาการแสดงของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

4. การดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บจากการถูกแทงจากของมีคม เมื่อแรกเริ่มมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยลดอัตราการตายและทุพพลภาพของผู้ป่วยลงได้

5. ควรมีการประเมินบาดแผลเมื่อแรกเริ่มที่หอผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินอย่างละเอียด มีการลงบันทึกอย่างครบถ้วน และมีการถ่ายภาพสี่ประกอบ เพื่อประโยชน์ของผู้ป่วย หากผู้ป่วยเป็นผู้ป่วยคดี ซึ่งจะมีผลทางด้านกฎหมายต่อไป

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการและได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเป็นไปตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

ลงชื่อ...นางวิมลจิต ใจดี
(นาง) วิมลจิต ใจดี

ผู้ขอรับการประเมิน

8 / 11 / 2551

ได้รับการตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

ลงชื่อ...นางนันทวัน จตุรัตน์

(นางนันทวัน จตุรัตน์ ตรีคุณ)

ตำแหน่ง หัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลตากสิน

8 / 11 / 2551

ลงชื่อ...นายสมพงษ์ วงศ์ปัญญาถาวร

(นายสมพงษ์ วงศ์ปัญญาถาวร)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์

(ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงพยาบาลตากสิน)

8 / 11 / 2551

เอกสารอ้างอิง

คณาจารย์จากโรงพยาบาลศิริราช. ศัลยศาสตร์อุบัติเหตุ. กรุงเทพฯ : สหมิตรเมดิคอล, 2546
หน้า 193-229.

วิจิตรา กุศลมภ์. การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤต. กรุงเทพฯ : สหประชาพานิชย์, 2544.

ศักดิ์ชัย ผลประเสริฐ. “การดูแลรักษาบาดแผล.” ใน กำพล วีระชัย และคณะ. บรรณาธิการ.
ศัลยศาสตร์ปริทัศน์. หน้า 103-108. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พี.บี.ฟอเรนบู้ค
เซนเตอร์, 2540.

ข้อเสนอ แนวคิด วิธีการเพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
ของนางเยาวลักษณ์ จิตเพ่ง

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ 7วช. (ด้านการพยาบาล)
(ตำแหน่งเลขที่ รพต.137) สังกัดโรงพยาบาลตากสิน สำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร

เรื่อง การให้ความรู้เรื่องการดูแลตนเองที่บ้านเมื่อมีบาดแผล

หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน จำนวนผู้ป่วยที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ด้วยเรื่องบาดแผลไม่ว่าจะเป็นบาดแผลจากอุบัติเหตุต่าง บาดแผลจากการถูกทำร้ายร่างกายหรือทำร้ายร่างกายตนเอง รวมถึงบาดแผลจากการผ่าตัดหรือบาดแผลที่ไม่เกิดจากภาวะแทรกซ้อนจากโรคประจำตัว ซึ่งเป็นแผลสะอาด มีจำนวนมากในแต่ละวัน ซึ่งทำให้ผู้ป่วยต้องเสียเวลาในการเดินทางจากบ้านมาที่โรงพยาบาล ทำให้สูญเสียเวลาในการทำงาน สูญเสียรายได้จากการทำงาน รวมถึงทำให้จำนวนผู้ป่วยที่มารับบริการที่โรงพยาบาลมีจำนวนมาก ทั้งๆที่ผู้ป่วยบางคนมีบาดแผลเพียงเล็กน้อย แต่ต้องเสียเวลามาเพื่อรอรับบริการทำความสะอาดที่โรงพยาบาล ดังนั้นจึงเล็งเห็นความสำคัญของการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยในเรื่องการดูแลตนเองเมื่อเกิดบาดแผลที่บ้าน เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองและบุคคลในครอบครัวได้เมื่อเกิดบาดแผลได้อย่างถูกต้อง ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ไม่พึงประสงค์ และยังเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาทำความสะอาดที่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลต่างๆอีกด้วย

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

ผู้ป่วยที่เป็นบาดแผลสะอาดที่ได้รับการให้ความรู้สามารถดูแลตนเองได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดบาดแผล

เป้าหมาย

ผู้ป่วยบาดแผลสะอาดที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน และห้องตรวจผู้ป่วยนอกคัดลยกรรม

กรอบวิเคราะห์ แนวคิด ข้อเสนอแนะ

ได้ใช้กระบวนการพยาบาลผู้ป่วยแบบองค์รวม และแบบประเมินภาวะสุขภาพ ตามกรอบแนวคิดของการประเมินสุขภาพ 11 แบบแผนของมาร์จอร์จีย์ กอร์ดอน (Majorjy Gordon) และความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการดูแลบาดแผลสะอาด ในการกำหนดแนวทางและให้บริการสุขภาพผู้ป่วยและครอบครัว เพื่อส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วย และครอบครัวที่บ้านเมื่อเกิดบาดแผล และเพื่อเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับการบริการที่โรงพยาบาล ประหยัดเวลา และยังเป็นการช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ทางการพยาบาล ในการทำความสะอาดแผลให้กับผู้ป่วย การให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลทำความสะอาดแผลที่ถูกต้อง และการดูแลแผลเพื่อไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่ไม่พึงประสงค์ และระยะเวลาการหายของแผลเป็นไปตามกระบวนการหายของบาดแผล โดยขั้นตอนการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลบาดแผลด้วยตนเองมีดังนี้

1. จัดกลุ่มผู้ป่วยและญาติที่มีบาดแผลสะอาด ที่มารับบริการทำความสะอาด และผู้ป่วยที่มีบาดแผลจำนวน 5-8 คน
2. แนะนำตนเองกับกลุ่มผู้ป่วยและญาติที่จะเข้ารับการสอนเรื่องการดูแลตนเองที่บ้าน เมื่อเกิดบาดแผล เพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง และความร่วมมือในการสอน
3. ให้ความรู้เรื่องแผลชนิดต่างๆ เช่น แผลถลอก แผลถูกของมีคม แผลเบาหวาน แผลจากการผ่าตัด รวมถึงภาวะแผลอักเสบติดเชื้อต่างๆ
4. แสดงอุปกรณ์ และน้ำยาชนิดต่างๆ ที่ใช้ในการทำความสะอาดแผล รวมถึงวัสดุที่ใช้ในการปิดแผล
5. บอกขั้นตอนในการทำความสะอาดแผลโดยใช้หลักปราศจากเชื้อ โดยเริ่มจากการล้างมือให้สะอาด ก่อนการทำแผล จากนั้นจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นที่ใช้สำหรับการทำความสะอาดแผลแต่ละชนิด เปิดชุดทำแผลโดยไม่ข้ามสิ่งของสะอาด เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรค แล้วเทน้ำยาที่ใช้ทำความสะอาดแผลลงในภาชนะในชุดทำแผล
6. ทำความสะอาดแผล โดยใช้สำลีสะอาดชุบแอลกอฮอล์ 75% เช็ดรอบๆแผล โดยเช็ดวนออกไปในทางเดียวกัน ขณะทำความสะอาดแผลต้องไม่ก้มหน้าใกล้กับบาดแผล ไอหรือจามใส่แผล ทั้งเศษสำลีที่ใช้แล้วลงในภาชนะที่เตรียมไว้
7. ใช้สำลีสะอาดอีกก้อนชุบ 0.9% normal saline เช็ดทำความสะอาดภายในแผลเบาๆ เช็ดให้สะอาดอาจใช้สำลี 2-3 ก้อน หลังจากนั้น ใช้สำลีสะอาดอีกก้อนชุบ betadine ทาบริเวณแผลเพื่อฆ่าเชื้อโรค หลังจากนั้นปิดแผลด้วยผ้ากอส ป้องกันการเลื้อนหลุดด้วยการปิดพลาสติกทับบนผ้ากอส โดยตัดขนาดให้พอดีและสวยงาม
8. อธิบายและให้ความรู้เรื่องการดูแลแผล แผลควรดูแลให้แห้งและสะอาดอยู่เสมอ หากแผลโดนน้ำควรซับให้แห้ง แล้วเปลี่ยนผ้าพันแผลใหม่ แต่ถ้าสกปรกให้เปลี่ยนแผลทันที พร้อมทั้งสังเกตอาการอักเสบบวมแดง มีหนองหรือน้ำเหลืองออกจากแผล ให้รีบมาพบแพทย์ที่โรงพยาบาล

9. ทบทวนเรื่องการทำความสะอาด ชนิดของแผล และวิธีการใช้อุปกรณ์ทำแผลอีกครั้ง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการสอนซักถามข้อสงสัยต่างๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการที่จะดูแลทำความสะอาดด้วยตนเองที่บ้าน

10. แจกเอกสารเกี่ยวกับบาดแผล และวิธีการดูแลทำความสะอาดแก่ผู้เข้ารับการสอนนำกลับไปเป็นคู่มือที่บ้าน พร้อมทั้งแนะนำหน่วยงานที่สามารถขอความช่วยเหลือหากมีปัญหาเกี่ยวกับการดูแลแผลด้วยตนเองที่บ้าน เช่น ศูนย์บริการสาธารณสุขใกล้บ้าน หรือหน่วยงานอนามัยชุมชนของทางโรงพยาบาล โดยจะมีเจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมบ้านในเขตชุมชนที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งให้เบอร์โทรศัพท์ของหน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถโทรศัพท์มาสอบถามหรือขอคำปรึกษาได้ เมื่อไม่มั่นใจหรือเกิดปัญหา

ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ

1. ผู้ป่วยที่มีบาดแผลสามารถดูแลแผลได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองได้ที่บ้านและ สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ตามปกติโดยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนใดๆ
2. ลดจำนวนผู้ป่วยที่นอนรักษาตัวในโรงพยาบาลที่มีภาวะแทรกซ้อนจากการดูแลทำความสะอาดแผลไม่ถูกต้อง
3. ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลเมื่อเกิดบาดแผลรวมถึงสามารถป้องกันการสูญเสียงบประมาณในการรักษาพยาบาลที่ไม่พึงจ่ายจากการเกิด ภาวะแทรกซ้อนที่สามารถป้องกันในผู้ป่วยที่มีบาดแผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ผู้ป่วยที่มารับบริการทำแผลที่ห้องผู้ป่วยนอกลดลง และผู้ป่วยที่ได้รับการให้ความรู้เรื่องการดูแลตนเองที่บ้านเมื่อมีบาดแผลสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการทำความสะอาดแผลไม่ถูกต้อง อัตราการกลับมาโรงพยาบาลซ้ำด้วยเรื่องแผลอักเสบติดเชื้อจากการทำความสะอาดแผลไม่ถูกต้องไม่เกินร้อยละ 5

ลงชื่อ นางดักข์ จิตเพ็ญ
(นางเขารดักข์ จิตเพ็ญ)

ผู้ขอรับการประเมิน

8 / ก.ค. / 2551